

Kmet, delavec
in obrtnik
maj bodo naro-
du vodnik!

Izhaja vsake srede
Naročnina:
za celo leto Din 30.—
za pol leta " 15.—
za inozemstvo
za celo leto Din 50.—
Inzerati po tarifu. Pis-
menim vprašanjem naj
se priloži znamko za od-
govor. — Ne frankirana
pisma se ne sprejemajo.

Kmetijski list

Vsakdo vštva
vse sadove
svojega dela in
marljivosti!

Rokopisi se ne vr-
šajo. — Pisca in toli-
se v Ljubljani. — Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kolodvorski
ulici št. 7. — Telefon
n. št. 2506. — Račun
pri poštni hranilnici
št. 14.194.

Dr. Janže Novak:

Za malega kmeta, za bajtarja in s tem za pravo narodno gospodarstvo.

II.

Že deset let je pri nas na dnevnem redu agrarna reforma. S tem vprašanjem se naša javnost, naši politiki in bivše naše politične stranke skoro niso bavile, kot da ni v Sloveniji na izvedbi agrarne reforme nikdo interesiran. In vendar je na tem krvavo zainteresiranih 40.000 bajtarskih družin, ki so se tudi priglasile kot agrarni interesenti! To vprašanje je moglo biti tako zanemarjeno samo zato, ker je naš bajtar sploh zanemaren in prepuščen samemu sebi. Naše kmetško gibanje se je vse prepozno zavedlo, da je izvedba agrarne reforme, pravilna razdelitev zemlje, najvažnejša zadeva tega gibanja. In vendar bi češki vzgled že zdavnaj moral dati vzpodbudo našemu kmetškemu gibanju, da spozna svojo dolžnost napram malemu kmetu in v pogledu pravilne razdelitve zemlje med tiste, ki jo obdelujejo.

Tudi na Češkem je bilo 70-7% vseh kmetških obratov bajtarskih, to je z manj od 2 ha zemlje. Vseh teh 70-7% bajtarjev je imelo samo 6-49% zemlje, med tem ko je imelo 236 veleposestnikov 27-71% vse zemlje! Na Slovaškem in v Podkarpatski Rusiji je bilo še slabše. Češka kmetška stranka je uvidela ogromno škodo za češko kmetško ljudstvo, katerega velik del je propadal v revščini in zgubljal blagodejno zvezo z zemljo. Vsak dan je bilo več kmetov brez zemlje, kar je pomenilo zanje revščino, propast in kulturno nazadovanje. Tedaj je češka agrarna (kmetška) stranka, ki se je zavedala svojih dolžnosti do bajtarjev, postavila zahtevo po pravični razdelitvi zemlje med tiste, ki jo obdelujejo. Češki mali kmet, češki bajtar se je tedaj organiziral v mogočno organizacijo »Domovina«, združenje češkoslovaških malih kmetov in bajtarjev. Ta organizacija je izsilila izdatno izvedbo agrarne reforme v Češkoslovaški in se zavzemala za vse druge interese bajtarjev. Cilji tega društva so med drugimi tudi sledeči:

Boriti se za izvedbo agrarne reforme in

pomagati svojim članom, da jim pripade njihov del pri delitvi veleposestev. Delovati na to, da se pri reševanju vprašanj, ki se tičejo zemlje in proizvodnih sredstev, zagotovi delavnemu ljudstvu samostojna in zadostna eksistenca, in to zlasti pri izvedbi agrarne reforme.

Pomagati svojim članom v vseh njihovih gospodarskih zadevah s pravnimi in gospodarskimi nasveti ter jih v teh zadevah zastopati pri oblasteh in drugod.

Boriti se za to, da bodo imeli kmetški in obrtni proizvodi primerno ceno, mezdni delavci pa v vseh službah, bodisi pri kmetu, obrtniku ali tovarni, primerno mezdo.

Podpirati notranjo kolonizacijo s tem, da se nudi pomoč vsem, ki si grade svojo bajto, posebno pomoč s ceneniimi posojili.

Snovati zadruge za skupni nakup in skupno prodajo obrtnih proizvodov, posebno izdelkov domače industrije, ki živi bajtarje. Podpirati to domačo industrijo in uvajati nove panoge.

Zavzemati se za uvedbo in izvedbo primerne zavarovanja za slučaj starosti, bolezni in delanezmožnosti vsakega mezdne delavca, posebno tudi kmetških hlapcev in dekel.

Delati na povzdigi splošne in strokovne izobrazbe podeželskega delovnega ljudstva, posebno ga seznanjati z njegovimi interesi in pravicami v državi ter ga izobraziti k politični zrelosti.

Najvažnejše je, da je vsled te organizacije prišel češkoslovaški bajtar do veljave v češkoslovaški kmetški (agrarni) stranki, ki je izrečno ne samo stranka kmetov, temveč tudi malih kmetov in bajtarjev. Ti imajo v češkoslovaški stranki tak vpliv, da se stranka mora zavzeti za vse interese bajtarjev, ki jih zastopa njihova organizacija »Domovina«. Ker je češka agrarna (kmetška) stranka največja stranka v državi in kot taka na vladi, zato so češkoslovaški mali kmetje deležni zaščite, ki je nimajo bajtarji nobene druge države.

voru s kmeti takoj zabrenkal na davčno struno in zapel z najbolj žalostnim glasom, kar ga je premogel, še bolj žalostno pesem o davkih. »Davki so previsoki«, tako so peli »prijatelji kmetškega stanu«, »in treba jih je znižati. Živina nima nobene cene, mleko nima nobene cene, krompir nima nobene cene — kaj bo, kaj bo! Kmet je največji revež, ki mu je treba pomagati, da, pomagati!« Take pesmi so peli »prijatelji kmetškega stanu« nevednim kmetom, potem pa so šli mednje, prijazno stiskali roke in jih še bolj prijazno ogovarjali drugega za drugim: »No očka, — vsak kmet je bil za te ljudi »očka« — kako pa kaj? Ste zdravi? Kako pa kaj letina kaže? Ali bo kaj vina?« Ubogim kmetičem so pa kar lica žarela od samega veselja nad tako častjo, da jih je »prijatelj kmetškega ljudstva« milostno nagovoril z naslovom »očka«, in ponižno so vrteli svoje klobuke v rokah pred gospodi »prijatelji«, ker niso poznali neiskrenosti, ki je kraljevala v sreih »prijateljev« napram kmetom. Če pa je kmet prišel v dotiko z gospodom »prijateljem kmetškega stanu« kedaj pozneje, ko gospod »prijatelj« kmeta ni več potreboval, kmet ni bil več »očka«, ampak »osel kmečki«.

Kar smo pravkar povedali, je neovrgljiva in nepobitna zgodovinska resnica. Za kmete prežalostna resnica, ki je pa niso zakrivilili kmetje, ker so bili žalibog nevedni in nepoučeni, za razne »prijatelje kmetškega stanu«, pa je ta resnica nadvse sramotna, in naloga nepristranskega zgodovinarja je in bo, da to sramoto »prijatelj kmetškega stanu« ugotovi in jo obesi na največji zvon, da bodo vsaj poznejša pokolenja spoznala vso neiskrenost »prijateljev«, ki so prihajali med kmete kot volkovi v ovčji koži, ne da pomagajo kmetom, da jih moralno in kulturno dvigajo in politično izobražujejo, ampak da izkoriščajo nevednost in nepoučenost kmetov v svoje čisto druge, navadno precej umazane cilje in velika zasluga našega vladarja je, da je tej neiskrenosti napravil konec!

»Skrb za kmeta.«

Priznala pa bo nepristranska zgodovina tudi to, kar so »prijatelji kmetškega stanu« res dobrega in koristnega naredili za kmete. »Prijatelji« so prirejali poučne tečaje, gradili so mostove, gradili so ceste, ustanavljali zadruge. To je resnica in priznati je treba, da so take in podobne ustanove in naprave za gospodarski napredek kmetov zelo potrebne in koristne.

Toda nepristranska zgodovina bo ugotovila še nekaj drugega in bo morala odgovoriti tudi na vprašanje: **Zakaj** pa so se »prijatelji kmetškega stanu« brigali samo za gospodarski napredek kmetov? Ali kmet, ki je temelj vsakega naroda in vsake države, res ni za nič drugega na svetu kakor, da kida gnoj, seje žito in redi živino? Ali kmet res ni nič drugega, kakor samo obdelovalec svoje zemlje? Ali ni kmet tudi polnopraven član občine in dežele? Ali ni kmet tudi polnopraven državljan? In če je kmet polnopraven državljan — tako bo vprašala nepristranska zgodovina dalje — zakaj so torej skrbeli »prijatelji

Dobro gre!

Zgodovinarji, ki bodo pisali gospodarsko in politično zgodovino slovenskega naroda v drugi polovici 19. in prvi polovici 20. stoletja, bodo morali, če bodo hoteli biti nepristranski, ugotoviti žalostno resnico, da so slovenski kmetje, ki so jedro in temelj vsega naroda, igrali v tej dobi silno nesrečno vlogo. Nesrečno zato, ker se niso znali postaviti nikdar na svoje noge in niso znali nikdar misliti in presojeti stvari in položaja s svojimi lastnimi možgani, ampak so se dali vedno voditi od raznih »prijateljev kmetškega stanu«, ki so pa poznali kmete le takrat, kadar so jih

potrebovali, ko pa je ta potreba minula, so se spoštovani »prijatelji kmetškega stanu« šli igrati zopet svoje »idejno« politične mance, za gospodarski napredek in za politično izobrazbo kmetov pa jim je bilo toliko mar, kakor za lanski sneg.

To, za kmete zelo žalostno resnico, spoznavamo že danes in jo bodo morali priznati tudi znanjci. Le pogledjmo kakih trideset let nazaj, kako je bilo takrat — in je žalibog ponekod še danes tako. »Prijatelj kmetškega stanu« je prišel iz mesta na deželo. Ker je vedel, da kmete morijo težki davki, je v pogo-

telji kmetkega stanu« samo za njegov gospodarski napredek in zakaj ga niso dvigali z izobrazbo tako visoko, da bi mogel kmet misliti s svojimi možgani tudi kot državljani? Odgovor, ki ga bo dala nepristranska zgodovina na to vprašanje, bo za »prijatelje kmetkega stanu« strahovit in ko bo ta odgovor dan, bodo »prijatelji kmetkega stanu« po pravici vili roke in kričali: Gore, pokrijte nas!

Stara izkušnja nas uči, da izkažem lahko komu dobro iz dveh nagibov: Ali mu je izkažem iz resničnega usmiljenja in iz resnične in nesebične ljubezni, ker ga imam res rad, ali pa zato, da vzbudim takorekoč s silo v njem čut hvalečnosti in ga hočem na račun zahtevane hvalečnosti prikleniti nase in ga vkleniti v svoj jarem in ga zaslužniti v svoje posebne namene? Kaj pravite, kako bo nepristranska zgodovina odgovorila na to vprašanje?

Preokret. — Kmetški pokret.

V gmotni in duševni sužnosti raznih »prijateljev kmetkega stanu« je zdihoval slovenski kmet dolga desetletja in se teh svojih »prijateljev« kar ni mogel otresti, dokler se ni pričel tudi pri nas pravi in resnično kmetški pokret in dokler se ni začela tudi v vrstah slovenskih kmetov širiti živa stanovska zavest in kmetška miselnost (ideologija). Kakor smo povedali že v zadnji številki našega lista, je priznal upravičenost in potrebo kmetkega pokreta tudi sam naš vladar z velepomembnimi besedami: »Kmet je kmet in brez kmeta ni nič!«

Kmetški pokret ne pozna in ne priznava nobenih »prijateljev kmetkega stanu« več, ker jih ne potrebuje, ampak se zanaša na lastno kmetško moč in na mišljenje z lastnimi možgani. Ne samo zaradi svoje številčne moči, ampak še bolj zaradi svojega največjega gospodarskega in kulturnega pomena za vsak narod in za vsako državo odklanja kmetški pokret vsako gospodarsko in kulturno jerobstvo nad kmetškim stanom.

Kmetški pokret zahteva gospodarski napredek za kmeta. Zato zahteva za kmeta kolikor mogoče visoko strokovno in gospodarsko izobrazbo.

Gospodarski napredek kmeta pa ne sme biti nikaka milost za kmeta, ki mu jo izkazujejo ti ali oni »prijatelji kmetkega stanu«, ampak kmetški pokret zahteva gospodarsko in strokovno izobrazbo za kmeta kot p r a v i c o, ki jo ima kmet kot temelj vsega gospodarskega življenja in kot polnopraven državljani.

Kmetški pokret zahteva dalje kulturni napredek za kmeta in zahteva socialno, ali če hočete »politično« izobrazbo za kmeta. — Kmetški pokret gre za tem, da se kmet osvobodi vsakega kvarnega vpliva brezvestnih demagogov. Kmet je v svoji duši in v svojem srcu pošten, iskren in odkrit, zato pa zahteva jasnost in poštenje od drugih.

Vse to in še mnogo drugega obsega kmetški pokret, ki je zgrajen na dobro premišljeni in znanstveno trdno zasnovani kmetški miselnosti (ideologiji). Znanost nas danes uči, da je kmet prvi in edini stan, ki vsem daje, zato pa zahteva za sebe svoj primeren položaj tudi v družbi, v narodu in v državi, brez jerobstva in brez komande kakšnih »prijateljev.«

Kmetški pokret in njegovi nasprotniki.

Razumljivo je, da so se takoj, čim se je začel kmetški pokret širiti in utrjevati tudi pri nas, pojavili tudi številni nasprotniki tega pokreta, in naravno je, da so bili med prvimi nasprotniki kmetkega pokreta najbolj divji dosedanji »prijatelji kmetkega stanu.« Imeli so prav, da so temu pokretu nasprotovali, kajti baš pravi kmetški pokret je bil za njihove zastarele metode največja nevarnost!

»Prijateljem kmetkega stanu« so kar lasje vstajali od groze, ko so začeli razmišljati, kaj da bo ž njimi potem, če se kmet zavé svoje gospodarske moči in svoje kulturne vrednosti in če začne kmet sam misliti s svojimi možgani? Kaj naj počno gospodje »prijatelji«, če se jim bodo začeli kmetje smejati in če jim uidejo z vrvice? Kaj bo ž njimi, če kmet ne bo smatral njihovega »dela za kmeta« več za neko milost, za katero je že iz hvalečnosti dolžan »prijateljem kmetkega stanu« služiti, ampak če bo kmet smatral vse to delo za svojo pravico?!

»Prijatelji kmetkega stanu« so se zgrozili in niso vedeli spočetka, kaj naj naredijo. Vedeli so samo eno: Kmetški pokret je treba ubiti in v kali zatreti za vsako ceno in z vsakim sredstvom. Začeli so z lažmi in z obrekovanjem, nadaljevali so z umazanimi obtožbami na visokih mestih (dokazi so tu, op. ured.), podtikali kmetškim pokretašem vse mogoče osebne grdobije in so posebno ljubezen izkazovali našemu »Kmetškemu listu«, ki je neustrašeno širil in branil kmetško miselnost med našimi kmeti. Pomagalo ni nič. Kmetški pokret se je razvijal, se je širil in rasel in se širi še danes in se bo tem bolj širil čim bolj se bodo kmetje zavedali dalekosežnosti vladarjevih besed: »Kmet je kmet in brez kmeta ni nič!«

Za nami capljajo!

Ko so pa »prijatelji kmetkega stanu« videli in spoznali, da vse njihove laži in intrige in obrekovanja nič ne pomagajo in da zmagovitega pohoda kmetkega pokreta ne morejo ustaviti z nobeno silo, so se vrgli na drugačno bojno sredstvo: Začeli so znova poudarjati svojo neizmerno ljubezen do kmeta in danes od »Slov. Gospodarja« pa do »Do-

moljuba« vse vpije: Kmet, kmet, kmet! Kmet bodi naš in ostani pri nas! Ali ne vidiš, kako te lepo učimo in kako te imamo radi? Oh, tako radi! Samo pri nas ostani in ne zapusti nas!«

Človek ne ve, ali bi se jokal, ali bi klet, ali bi se smejal. Najboljše je, če se kmetje smejejo na dolgo in široko vsem staroznanim »prijateljem kmetkega stanu«, ki se zaradi naraščajočega kmetkega pokreta ne boje za kmeta, ampak za — sebe, da jim kmetje ne uidejo. In zato tekajo sedaj za kmeti s svojo »ljubeznijo do kmetov«, kakor teče kmetški pastir za kravo, ki mu je iz hleva ušla...

Nas iskreno veseli, da sedaj vsi znani in neznani »prijatelji kmetkega stanu« tako marljivo tekmujejo med seboj za gospodarski napredek kmeta, ker smatramo, da je ta tekma v veliki meri plod našega kmetško-pokretaškega dela, kajti če neboje »prijatelji kmetkega stanu« ostati lepega dne kar sami, brez kmetov, si ne morejo pomagati drugače, kakor da tečejo ali pa capljajo za nami! Sedaj so prišli, hvala bogu, že do spoznanja, da je kmetu potreben gospodarski napredek in strokovna izobrazba. To je prav lep napredek in dobro je, če o gospodarskem napredku ne piše le en list, ampak kolikor mogoče mnogo. Veliko vprašanje pa je še, če se bodo »prijatelji kmetkega stanu« odločili, da nam bodo sledili tudi na naši nadaljni poti, ki zavrača z vso odločnostjo vsako jerobstvo in komando nad kmeti. Mi dvomimo, da bi to storili, kajti to bi bil za gospode »prijatelje« — samomor!

Mi bomo pa na svoji kmetško-pokretaški črti ostali še naprej trdni in odločni, verujemo v zmago vladarjevih besed:

»Kmet je kmet in brez kmeta ni nič!«

Krivi preroki.

(Dopis.)

Ne bi se hoteli z »Domovinco« zdaj po več stvarnih odgovorih naših sodelavcev na njene odgovore spuščati v kako polemiko (preklanje), ko bi stvar, ki jo je rečen list spravil na razgovor, ne bila načelne važnosti. Tako smo pa dolžni to storiti radi stvari same, ne morda zaradi golega odgovora »Domovinc«. Zato priobčujemo tudi sledeči članek našega sodelavca. Uredništvo.

Evropski liberalizem v gospodarstvu, ki se je presadil z Dunaja tudi na slovenska tla, je med mnogim dobrim, ki ga je ustvaril za dobrobit človeštva, skoval tudi marsikaj orodja in orožja, ki gre dandanes na podstrešje med staro šaro. Eno tako orodje, ki ga po potrebi večkrat še dandanašnji na dan zavlečejo zapoznani zastopniki gospodarskega liberalizma, je tudi napačno uporabljen nauk o delitvi dela na gospodarskem torišču. Delitev dela je lepa reč, je gotovo velikanske važnosti za razvoj človeške družbe, toda ne na ta način pojmovana, kakor to delajo omenjeni zastopniki. Po tem napačnem pojmovanju naj se gospodarstvo razdeli in razreže na najbolj razčlenjene stroke, v katerih naj strokovnjaki brezkompromisno, dokončno v vsem in povsod odločajo kot da bi vsaka stroka živela sama za sebe brez kakršnih koli zvez z ostalimi strokami in gospodarskimi panogami in splošnim narodnim in državnim življenjem. Če bi dosledno vzeli njihovo pojmovanje, da ima strokovnjak prvo in zadnjo besedo, potem bi na kmetiji ne smel niti enega žeblja zabiti brez strokovnjaka, in sicer takega, ki je dovršil kako strokovno šolo za pribijanje žebeljev, da bo tako, kakor v tovarni kakega Forda ali Batje, kjer se tako tudi resnično dela.

Da se prav razumemo: Nismo nasprotniki kmetijskih in ne drugih strokovnjakov, saj ravno dobri kmetijski strokovnjaki so naši

prvi in najboljši prijatelji. Saj smo prav kmetijskim strokovnjakom hvalo dolžni za svoj napredek, ker kje bi mi bili brez naših Bleiweisov, Pircev, Beletov, Dolencev, Krekov, brez naših Žmavcev, Humekov itd.

Toda vprašati se treba: katerega pravega in bistvenega pomena pa so za nas kmete vsi ti in njim enaki velezaslužni možje-strokovnjaki? Ali sami za se, to je kot strokovnjakarji, kot teoretski učenjaki vsak svoje stroke, ali pa le kot učitelji kmetijske prakse za življenje za tisti kmetijski skupek življenja, ki mu pravimo kmetijsko gospodarstvo? Gotovo da edino le za kmetijsko gospodarstvo. Torej so šele vsi oni kmetijski strokovnjaki skupaj za kmetijsko gospodarstvo pravega pomena in nič drugače kakor pri kakem Batji ali Fordu in njega industriji niti pri kmetijskem gospodarstvu ne odloči le vsak strokovnjak zase, t. j. kot tak, ampak šele vsi potrebni strokovnjaki skupaj. Je pa to tako ne le na teh imenovanih popriščih, ampak na vseh drugih. Saj je jasno: stroka ni namen sama sebi, ampak stroka nečemu služi in samo takrat stroka vstreže svojemu namenu, ako se nje pravi nauki, združeni z nauki drugih strok, tudi lahko prav uporabijo — sami zase ali vsak sam zase. Ti nauki niso nikakega praktičnega pomena, pa naj so v njih posameznem znanstvu še bolj utemeljeni. — In zato je to prav tako v kmetiji na kmetškem gospodarstvu kakor kakem drugem. Vprašamo zdaj, katera je pa na posameznem kmetijstvu tista oblast, ki »predpiše«, kaj se naj od vseh strokovnih naukov in nasvetov na kmetiji porabi in kaj ne? Tista »oblast« ni na kmetiji nikdo drugi ko — kmet, kmetijski gospodar! Tu ne pomaga vse razmišljanje in vse kričanje nič — na kmetiji je edini gospodar — razen višjih ozirov, državnih ozirov — kmet. In zdaj se povprašate kmetijski gospodarji gotovoda to-le: ali je tedaj morda pa tudi kmet

ski gospodar sam kot tak kak strokovnjak splošne vrste — ali pa ne? In odgovorilj bode gotovo z nami vred: je, je strokovnjak. Kmetski gospodar mora biti še prav pravcati kleni strokovnjak, če mu naj vsi nauki onih posameznih strokovnjakov kaj pravega zaležejo, ako je takih naukov kaj dobil. Kajti on mora one posebne strokovnjake sam nadomestiti, torej se mora v vseh onih posameznih strokah kolikor toliko sam spoznati. Če pa je strokovnjakov te splošne vrste že drugod prav malo, potem se ni čuditi, če niti na ubogih, majhnih kmetijah ni ravno dosti takih »luči«, ki bi za vse in vsako prav svetile. Prav posebno malo jih je seveda tudi pri Slovencih. Pravi razumni, pametni gospodarji so že sploh bolj redki, kaj pa šele taki, ki bi se bili stroke kmetiškega gospodarjenja v posebnih šolah učili, in na ves glas se tod pridružimo gospodom, ko se in kolikor se v 4. številki »Domovine« oglašajo za »poglobitev« gospodarske kmetiške naobrazbe po šoli. Toda dandanes tega še ni. Ko pa tega šolskega poglobljanja naše gospodarske naobrazbe dandanes pri nas še ni — kaj pa nam naj dandanes tako »poglobitev« nadomešča? Kaj drugega, kot skušnja! Skušnja v vodstvu gospodarstva, ta je dandanašnji naša edina, naša prava in poglobilna gospodarska šola! Kaj niste še nikdar videli kmetskega gospodarja, ki se pri svojih 50. letih za ušesi popraska pa zaječi: »Jej, zakaj mi ni bilo z 20. leti te pameti, ki jo imam zdaj s 50!« Da, da, skušnja, to je tista šola vseh šol, ki kmeta od vseh šol največ stane, pa ki je našemu kmetu dandanes treba, kot ribi vode! Saj še vsakemu šolanemu človeku je treba skušnje, kaj pa šele nešolanemu, in nobene brige, nobene poti, nobenega svetovanja in svéta ti ni, kmetu, tako treba kot teh, po katerih si lahko kako slabo skušnjo prihraniš. — In ali pa je kje naš kmet neizkušenejši kot pri organizaciji prodaje svojih pridelkov? — Gotovo da ne. In vendar mora vsakdo, ki ni slep na oba očesa, videti, da kmeta k taki organizaciji žalostne razmere same silijo. Saj mu gre dandanes včasih več kot polovico pridelka v nič ravno zato, ker si za prodaj pomagati ne ve. In zdaj bi trezen človek mislil, da bo list, ki hoče biti kmetov prijatelj, človeku tukaj kaj pomogel, da bo nasvetoval ali mu celo pokazal resno pot, po kateri bi kmet do take organizacije lahko prišel. Pa je ni in je ni tod od nikjer nobene pomoči. Kmet pa tudi ne more vedno le one kake milosti čakati in v tem molče poginiti. Ali ne in ne. Zato pa pomislite, ljudje božji, kaj so nas v tej skrajni sili gospodje od »Domovine« učiti začeli. Uče nas, da »o kuhanju in nje umetnosti naj piše edino le učena kuharica«, o kmetijstvu pa torej, po tem receptu, edino le kmetijski strokovnjak! In s tem načelom na rami pa zdaj hajd nad one kmete, ki so v »Kmetskem listu« ugibati začeli in se posvetovali, kako bi si vsi skupaj iz najhujše stiske pomagali! Namesto da bi kmetu nasvetovali ali celo državni priporočili pametno, strokovnjaško premišljeno pot iz zagate, pa se spodtikajo nad onimi kmeti, ki si sami skušajo pomoči, da so neresni borci za napredek našega kmetijstva, češ, da zaradi njih kmet poslej niti »dobrim naukom ne bo več verjel!« — Odločno zavračamo take napade! V njih se le, skrita v novo obleko, ponavlja stara taktika, ki bi na vso silo rada cepila in razdvajala. Nočemo v resnih časih krivih prerokov, prerokov, ki kljub tako težkim gospodarskim neprilikam vidijo vedno in vedno le eno: »blažev žegen«, ki je za vse drugo slep in gluha, tako od zgoraj dol zafurkuje vse vprek, kar ni zraslo na njihovem zelniku. Ako ste dognali, da so oni naši »originalno-veliki možje« Slovencem v čast, ali jim praktično nič koristili niso — hajd, nastopite sami, vi veliki »strokovnjaki«, pa pomozite z nami vred, da vsi skupaj potisnemo voz iz blata naprej, in ne stati s smehom ob strani.

Lepši zobje
SARGOV

KALODONT

Za predpust.

Minilo je že precej nad 30 let, ko so se v bivši Avstriji ljudje borili za splošno volilno pravico. Nešteto je bilo shodov in sestankov, govorniki v parlamentu so gremi, časopisje pa je kar divjalo. Nasprotniki so se držali trdno, ampak trajnega navala le niso mogli vzdržati. Vlade so se začele majati in padati, dokler ni prišlo do sestanka političnih veljakov, kjer je vlada privolila na splošno volilno pravico.

Ko pa je bil zakon o volilni pravici že izdelan, so tedanji voditelji socialno-demokratske stranke na Dunaju pozvali delavstvo na veliko manifestacijo za splošno volilno pravico. Delavcev se je res zbralo nad 250 tisoč, ki so korakali po dunajskem »Ringu« v mogočnem sprevodu. Nekaj dni po tej manifestaciji delavstva je bil zakon o splošni volilni pravici že tudi objavljen, a delavci, ki položaja niso poznali (take reči se navadno ne obešajo prezgodaj na veliki zvon), so bili trdno prepričani, da je zakon izšel baš zaradi velike demonstracije na »Ringu« in so peli velikansko slavo svojim »voditeljem«.

To smo hoteli povedati za zgled, da naši bralci spoznajo, kako so znali brihtni ljudje s precej široko vestjo že nekdanji ljudi farbati. Kakor nekdanj, tako farbajo brihtni ljudje s široko in kosmato vestjo ljudi tudi še dandanes.

V »S'ov. Gospodarju« beremo, kako se je za neke želje slovenskih vinogradnikov zavezala »Kmečka zveza«. Kdo je ta »Kmečka zveza« in kaj je? To je baje neka čisto nova organizacija, ki je nastala šele po 6. januarju. V svojih pravilih pravi, da hoče dvigati kmečko blagostanje in kmečko kulturo itd. Če pa pogledamo podpise na okrožnicah »Kmečke zveze«, najdemo same ljube stare znance iz bivše SLS! To pove vse. Toda to je postranska stvar. Glavna stvar je to, da »Kmečka zveza« nima nobenega javnopravnega značaja, in zato nima nobenih posebnih pravic in nobene posebne moči, ampak ima le toliko pravice in moči, kolikor je ima vsako društvo in tudi vsak posameznik in prav nič več. Če torej »Kmečka zveza« piše ministru, naj naredi to ali to, je tako pisanje toliko vredno, kakor če mu piše Capov Nata ali pa Pungerčev Jože iz Kotlje vasi. Seveda, sliši se pa beseda »Kmečka zveza« vse drugače kakor »Capov Nata« in ker so ljudje lahko-verní, mislijo, da je to res neka »velikanska moč«, pred katero se vlada kar trese...

Račun, ki ga dela »Kmečka zveza«, je prav tak, kakor so ga delali pred 30 leti socialistični voditelji na Dunaju: Le naj verjamejo, da smo mi res nekaj (čeprav nismo nič), kajti kolikor bolj bodo to verjeli, rajši

nas bodo volili. In samo za morebitne volitve se gre in za nič drugega, če ne za takoj, pa za prihodnjič enkrat. Čez 7 let vse prav pride.

Prav zanimivo je tudi poročilo v »Slovincu« dne 23. t. m., kjer poroča, da je Ljubljana pomaknjena v prvi razred glede draginjskih doklad in da je to »zasluga« edinole dr. Korošca, kar naj si ljubljanski uradniki zapomnijo. Naj nam »Slovenec« ne zameri, če smo v tem pogledu mi nekoliko drugačnega mnenja. Smatramo namreč, da je dolžnost vsakega, prav vsakega slovenskega ministra, da radi državnih interesov zastopa tudi slovenske koristi.

Tudi v poročilu, ki ga je objavila »Kmetijska družba« o svojem delovanju in o svojih uspehih, najdemo nekaj zanimivega. Poročilo pravi, da je odbor sprejel resolucijo, naj se ukine tisti paragraf, ki ne dovoljuje občinam pobirati od industrijskih podjetij več kot 25% doklad. To je pa zanimivo, smo si rekli, ko smo to brali. Spomnili smo se namreč takoj, da gre tu za tisti slavnoznan paragraf 81 finančnega zakona, o katerem je dr. Korošec svoje dni rekel, da je »vtihotapljen«. bivši predsednik ljubljanske oblastne skupščine dr. Natlačen je pa namignil na nekaj drugega. In smo se spomnili, da je to tisti paragraf, o katerem smo mi svoj čas že sila mnogo pisali. No, in ta paragraf je še danes v veljavi. Zato bi bilo zanimivo vedeti, zakaj prihaja »Kmetijska družba« ravno sedaj s svojo, sicer čisto opravičeno, resolucijo na dan.

Ali pri »Kmetijski družbi« morebiti že vedo, da bo ta paragraf odpravljen, n. pr. zaradi banovinskih proračunov?

Vsekakor je zelo zanimivo, da začenja velik del slovenskega časopisja kar čez noč brenkati na stare strune in peti stare pesmi o »zahtevah«. Ogenj se v vasi komaj vžge, pa že teče »nekdo« na telefon in »zahteva«. Za hribom se dviga teman oblak, Capov Nata pa že »zahteva«. Če pa vlada naloži izvozno carino na vole, takrat pa »zahteva« Capov Nata št. 1 odpravo carine v »interesu kmetov«, Capov Nata št. 2 pa »zahteva« in interpelira v »interesu delavcev«, da se carina še poviša! Obenem pa podpisujejo »zahteve« in interpelacije Capov Nata št. 3 in št. 4 in št. 5 in tako dalje.

Podoba je, da slovenski kmet res ne more ven iz večnega predpusta, ker še danes ne more spoznati, kakšni pravi obrazi se skrivajo za raznimi predpustnimi krinkami!

Zato pa je naša sveta dolžnost, da onemogočimo take metode, da ljudi učimo in jim odpiramo oči in tako preprečimo, da bi slovenski narod slepil na vekomaj — Capov

Nata! Če ima kdo kaj povedati, naj pove pošteno in iskreno, kar ima povedati, takega pa mora biti enkrat konec, zlasti tistega z »zahtevami«. To je tudi smisel vladarjevega manifesta od 6. januarja, kjer vladar odločno odklanja vse posrednike med njim in narodom, tudi take z »zahtevami«.

Izvirne francoske pastilje

„VALDA“

zdravijo in uspešno pobijajo vse bolezni dihal.

Prodajajo vse lekarne in drogerije.

Rekonstrukcija bolgarske vlade.

More li rekonstruirana (prenovljena) današnja vlada rešiti politično in gospodarsko krizo v Bolgariji? O tem vprašanju obstojata dve stališči. Prvo je ono tujih opazovalcev, ki ne poznajo razmer v Bolgariji in ki jim rekonstrukcijo napovedujejo njihove iskrene želje, da se izboljšajo posamezne panoge in veje javnega življenja, in drugo je stališče opazovalcev, ki razmere v Bolgariji dobro poznajo.

Po našem bi morala priti rekonstrukcija vlade iz sledečih razlogov: Prvič radi tega, da se obstoječa združena vladajoča stranka združi s kako drugo stranko, drugič radi razpada obstoječe koalicije in obnavljanja druge, pri kateri bi ostala ena od prejšnjih koaliranih (združenih) strank kot center (središče) v upravi in tretjič radi nesposobnosti gotovih članov v sedanji vladi. S tega stališča moramo opazovati rekonstrukcijo bolgarske vlade. Sam min. preds. Ljapčev je izjavil, da je koaliranje (združitev) z drugo stranko izključeno. Zato prvi razlog odpade. Do drugega slučaja, do razpadanja sedanje koalicije in obnavljanja druge tudi ne pride, ker stara koalicija, imenovana demokratični zgovor, ne bo razpadla in v tem slučaju odpade tudi vprašanje nove koalicije. Ostane samo še tretji slučaj in to je, da iščemo temelje rekonstrukcije v nesposobnosti nekaterih članov vlade.

In resnično, kakor sam tok rekonstrukcije tako tudi vse izjave prvakov vladajoče koalicije dokazujejo, da ima rekonstrukcija bolgarske vlade za cilj odstraniti nekatere člane, kateri so s svojo nesposobnostjo povzročili krizo v političnem, gospodarskem in finančnem življenju Bolgarije. To je po našem mišljenju, kakor tudi po priznanju prvakov »demokratičnega zgovora« pravi vzrok današnje rekonstrukcije.

Da obstoja nesposobnost, to smo že mi večkrat pisali in to ne velja samo za en del članov bolgarske vlade, ampak za celokupno vlado. Ona se ni brigala dovolj za interese bolgarskega naroda in rekonstrukcija ne more imeti za cilj, da popravi krizo, ki jo je ona v veliki meri povzročila.

Kakor 9. junijski prevrat, tako so imele tudi vse poznejše rekonstrukcije za cilj, da ohranijo privilegiran položaj predstavnikom tuje in domačega kapitala in da obvarujejo njihove interese. Kajti če obstoja nesposobnost, potem je ta nesposobnost ne samo v najmanj važnih resorih današnje vlade, ampak toliko več v glavnih resorih, od katerih zavisi politično, gospodarsko in finančno življenje bolgarskega naroda. A, kakor vidimo, ostanejo glavni resori še naprej v istih rokah, kar znači, da sprememba v malih neznčajnih resorih ne igra nobene vloge v političnem, gospodarskem in finančnem življenju Bolgarske. Zato je ta rekonstrukcija brez bistvenega pomena in ne more ničesar spremeniti na težkem stanju stvari.

Da je temu tako, naj navedemo en slučaj. Vsa bolgarska vladna poročila javljajo, da igrajo glavno vlogo pri rekonstrukciji latentne (skrite) sile, ki se nahajajo v strankah, katere sestavljajo »demokratični zgovor«, to so one sile, katere so izvršile 9. junijski prevrat. Te sile so: tuj in domači kapital, čigar predstavnika sta zunanji minister Burov in finančni minister Molov, VMRO (notranja macedonska revolucionarna organizacija), katere predstavnika sta ministrski predsednik Ljapčev in predsednik sobranja prof. Cankov ter zastopniki vojnobirokratskih težnj železn. minister Madžarov, vojni minister general Bokaždijev in minister Slavenko Vasiljev. Kakršnakoli rekonstrukcija bi se izvršila, ne more odpraviti zla. Zato je rešitev bolgarskega naroda in njegovega političnega, gospodarskega in finančnega življenja samo v resnični narodni vladi, neodvisni od vsakih latentnih sil.

Zveza agrarnih interesentov

je priredila v četrtek, dne 19. februarja predavanje v Dobrunjah pri Ljubljani. Predaval je geometer Milan Mravlje. — V Beli cerkvi pri Novem mestu bo predavanje v nedeljo 2. marca ob 7. uri dop., v Št. Petru bo seja odbora ob 11. uri. V Št. Jerneju na Dol. bo predavanje v nedeljo 9. marca ob 8. uri. Vseh prireditelj se udeleži tajnik Zveze, tov. geometer Milan Mravlje.

Koks za kovače

najceneje pri družbi

„Kurivo“, Ljubljana

Dunajska cesta šte. 33 (Balkan)

Dopisi

Sv. Jurij ob Ščavnici. Svarilo! Opozarjam vse one, ki raznašajo o meni neresnične stvari in spravljajo še v zvezo z menoj druge osebe. Ne zdi se vredno upravljati proti takim megalomanom pot pravice. Ali končno bom se moral tudi poslužiti te poti, da zavežem hudobne jezike onim, ki jim je v nadlego moja oseba. — Vlado Kreft, posestnikov sin.

Iz Stražišča. Sokolstvo društvo S. K. J. v Stražišču priredi kakor običajno vsako leto v nedeljo, dne 23. t. m. ob 18. uri veliko maškerado s plesom itd. K tej veliki predpustni zabavi vabimo vse staro in mlado, ker bo tudi za starejše preskrbljeno, da se bodo lahko razvedrili z raznimi drugimi predpustnimi zabavami. Posebno vabimo še vse okoličane, da se te prireditve sigurno udeležijo.

Št. Rupert v Sav. dol. Na svoječasnem dopisu v 7. šte. »Kmetijskega lista« o onemogočeni prireditvi tukajšnjega pevskega društva je priobčil neznan dopisnik v »Jutru« od 19. t. m. nekaj povprečen odgovor, v katerem hoče celo zadevo obrniti v napačno smer. Da se pa ne bo dopis v 7. šte. »Kmetijskega lista« napačno tolmačil, še nekaj odgovora: V dopisu se nikakor ni mislilo na Šentpavelčane v splošnem, ker ti so v veliki večini požrtvovalni in agilni prosvetni in kulturni delavci, katerim se nikakor ni hotelo kratiti zaslug. Znano je pa — in gotovo tudi dopisniku — da je tudi par takšnih, ki prav malo poznajo današnje življenje in ne vidijo potrebe skupnega delovanja v prosvetnem oziru — nasprotno pa prav radi ignorirajo društva, ki jim slučajno niso po volji. Nadalje mislimo, da ima pravico kritike vsak član, posebno, kadar se gre za interese društva samega in

to brez posebnega dovoljenja društvenega odbora, katerega si gotovo tudi dopisnik ni izposloval — saj izgleda, da ni niti član, ker zanika stvari, ki so znane vsakemu društvenemu članu. Predbacivanja o prireditvah Društva kmetijskih fantov in deklet »Zimzelen« so pa brezpomembna, ker gotovo bi to društvo tudi prirejalo igre, ko bi ne bili okoliški odri skoro vedno zasedeni in ko bi imelo na razpolago več starih igralcev, katere zahteva vsaka, količkaj boljša igra. Navadne igre pa ne pridejo v poštev, če je dobrih dovolj. Razume se pa, da se zabavne prireditve prirejajo z namenom, da si pridobi društvo gmotnih sredstev, če hoče ustrezati svojemu namenu. — Končno še dopisnik priznava za sluge Šentpavelčanov, kar je v redu, da pa tako podcenjuje delazmožnost pevskega društva in ga postavlja v popolno odvisnost, je pa le preveč! Vsako društvo je kolikortoliko odvisno ali vendar za vsak slučaj mora biti pa tudi popolnoma samostojno, ker le takrat ima vse predpogoje za obstoj in procvit, za kar bodo morali skrbeti v polni meri, poleg funkcionarjev, tudi vsi društveni člani.

Novice

Velika deputacija Nj. Vel. kralju. Koncem marca ali začetkom aprila t. l. se pripravlja na pot v Beograd velika deputacija hrvatskih kmetov, ki bo sestavljena izključno samo iz funkcionarjev razpuščene Hrvatske seljačke stranke in oblastnih ter državnih poslancev. Ta deputacija bo sprejeta tudi na dvoru. Priprave za to potovanje se vrše v velikem stilu in bo to najznačajnejša deputacija od vseh kar jih je do sedaj odšlo v Beograd.

Kmet Karlo Kovačević pri Nj. V. kralju. V ponedeljek, dne 17. febr. sta bila sprejeta v avdienco na dvoru podpredsednik in ustanovitelj bivše Hrvatske seljačke stranke ugledni kmet iz Jazavice Karlo Kovačević ter član glavnega odbora bivše HSS Andrija Berić iz Nove Gradiške. Že v nedeljo sta bila pri min. preds. generalu Petru Živkoviću, v ponedeljek pa ju je sprejel kralj. Oba odlična moža sta razložila na najvišjem mestu položaj kmetijskega ljudstva in sta naglasila potrebo, da se mu priskoči na pomoč na gospodarskem polju. Nj. V. kralj se je živo zanimal za kmetijske potrebe in je želel biti o vsi h stvarih podrobno poučen.

Konferenca banov. V Beogradu so se sestali vsi bani iz naše države na konferenco, ki ji je predsedoval ministrski predsednik, a udeležili so se je tudi zainteresirani ministri. Konferenca je razpravljala o položaju v posameznih banovinah in so se določile smernice enotnega dela. Predvsem se je pečala konferenca s finančnim položajem v banovinah in s sestavo prvih banovinskih pro računov.

Železniška tarifna reforma. Generalna direkcija železnic v Beogradu bo v kratkem dokončala delo na reformi železniških tarif, ki ne odgovarjajo niti gospodarskim niti železniškim potrebam. Sedaj obstoječe tarife so bile izdane še l. 1925 in ne odgovarjajo več od tedaj močno spremenjenim razmeram, zlasti vsled vedno huje nastopajoče krize kmetijskega gospodarstva.

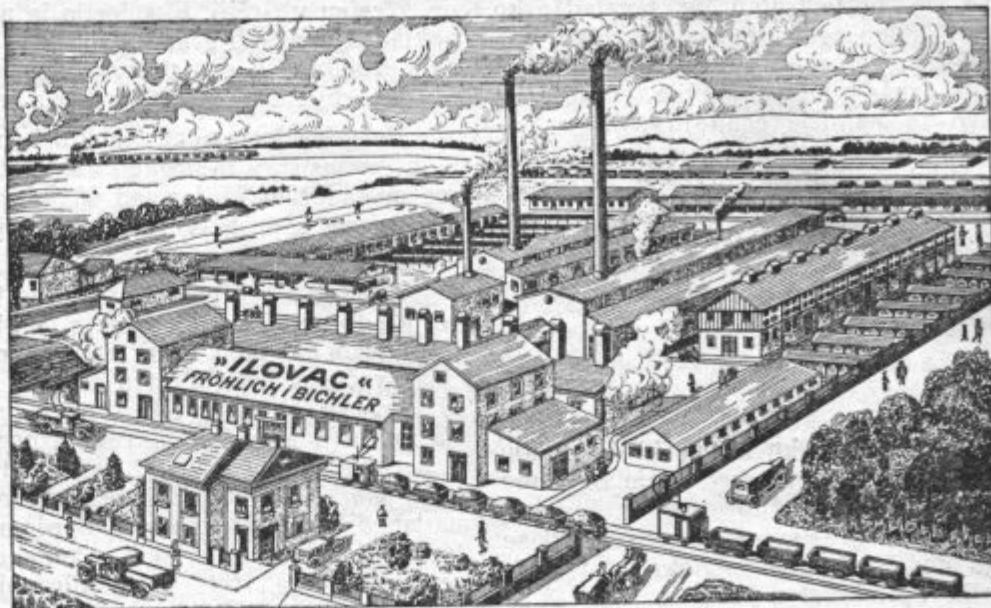
Nemški poslanik v Beogradu umrl. Nemški poslanik na našem dvoru g. dr. Adolf Kössler je nenadoma smrtno nevarno obolet in pretekli teden podlegel. Pokojni si je veliko prizadeval za gospodarsko zblizanje med Nemčijo in Jugoslavijo, kar je imelo tudi sicer za posledico vedno bolj prijateljske odnose med obema državama.

Umrli je v Ljubljani znani veleindustrialec Peter Kozina, ustanovitelj ene največjih in najmodernejših tvornic za čevlje v Trzinu na Gorenjskem. Firma »Peko« je imela po celi državi organizirano trgovino s čevlji, ki je po svojem solidnem blagu utrdila cvetoči razvoj Kozinovega podjetja. Od priprostega trgovskega pomočnika se je povzpela do enega največjih industrijalcev v Sloveniji.

Konferenca katoliških škofov. Pretekli teden so se sestali v Zagrebu na tridnevno konferenco katoliški škofje iz naše države. Po časopisnih vesteh je bil predmet škofovske konference razprava o položaju katoliške cerkve v naši državi. Agrarna reforma je bila tudi važen, če ne najvažnejši predmet konference.

Službena obleka za državne uradnike. Predsednik ministrskega sveta in minister notranjih zadev, general Peter Živković, je izdal pravilnik o službeni obleki za uradnike svojega ministristva. Uniformo bodo nosili okrožni inšpektorji ter uradniki I. in II. kategorije. Uniforma bo paradna, vsakdanja in poletna. Mesečni dodatek za uniformo bo znašal 200, oziroma 150 Din. Uradniki v uniformah se bodo pozdravljali s salutiranjem, kakor oficirji. Uniforme se uvedejo najkasneje s 1. julijem letos.

Carinsko premirje v Evropi. V ponedeljek, dne 17. februarja je bila v Ženevi odprta konferenca zastopnikov evropskih držav, na kateri se je vodila razprava o možnosti odstranitve ali vsaj olajšanja gospodarske krize (zastoj, propadanje) v Evropi. Konferenco je sklicala Liga narodov. Gospodarska komisija Lige narodov je izdelala predloge, da se gospodarski odnosi med posameznimi državami olajšajo in zboljšajo na ta način, da bi vse evropske države sprejele posebne carinske pogodbe, ki bi zagotovile, carinsko premirje in omogočile izmenjavo blaga med seboj. Vsaka država bi se imela po teh carinskih pogodbah obvezati, da za gotovo dobo let ne bo zvišala uvozne carinske tarife.

ZNANA TVORNICI »ILOVAC« V KARLOVCU,
iz katere dobavlja »Ekonom« v Ljubljani priznано najboljšo zidno in strešno
opeko za celo Dravsko banovino.

Znižanje takse za madžarske vize. Madžarska vlada je odredila znižanje takse za vidiranje potnih listov. Potniki iz Jugoslavije bodo plačali odslej za madžarski vizum 12 50 pengö, vizum za neomejeno bivanje na Madžarskem 30-20, naknadni vizum stane 15 20 pengö. Od 1. maja ne bodo več vidirali potnih listov madžarski konzulati, temveč oblasti na obmejnih postajah.

Čilski soliter bo tekom prihodnjega tedna prispel. Gospodarji naročite ga takoj pri EKONOM, Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 7, ki ga bo oddajal po konkurenčni ceni.

Gostilničarska pivovarna v Laškem. — Gostilničarske zveze iz Slovenije so sklenile, da se osnuje v Laškem gostilničarska pivovarna. Pričela se je že akcija za nakup delnic.

Tržaški atentatorji izsledeni. Zadnjič smo poročali o bombnem atentatu na prostoru uredništva tržaškega lista »Popolo di Trieste«, katerega žrtve so postali trije težko ranjeni člani uprave in eden od urednikov ubit. Policiji se je posrečilo po vsestranskem zasledovanju odkriti atentatorje, ki so iz najodločnejših fašistovskih vrst. Aretiranih je bilo več mladeničev, starih od 17 do 23 let, ki so pri atentatu udeleženi, kakor tudi major Forti, ki je atentat izvršil.

Kene obsojen na tri leta težke ječe. Pretekli teden se je vršila pred celjskim senatom sodna obravnava proti bivšemu gerentu okrajnega zastopa v Brežicah Francu Kenetu. Kene je bil obsojen radi zločina utaje in prevare na tri leta težke ječe.

Podlistek

H. von Kleist - Ivan Albrecht:

Dvoboj.

(Nadaljevanje.)

Uprav nekako ob času, ko so pri nadškofu v Strassbourgu razpravljali o tem načrtu in je bi že na tem, da pride do izvedbe, tedaj se je zgodilo, da je prejel gospod Winfried pl. Breda s sodišča, ki ga je vpostavil cesar, ovadbo o sramoti hčerke Littegarde. Obenem še poziv, naj jo spravi v Basel, da se bo zagovarjala glede obdolžitve, ki jih je naperil zoper njo grof Jakob. V pisanju so mu točno označili uro in kraj, kjer je po lastni navedbi grof baje na skrivaj obiskal gospo Littegarde. Celo nekšen prstan njenega pokojnega soproga so mu poslali, ko je zatrjeval grof o njem, da ga je baje ob slovesu prejel iz njene roke v spomin na minulo noč. Stoprav na dan, ko je dospelo to pisanje, pa je mučila gospoda Winfrieda težka in bolečina polna betežnost starosti. V skrajno razburjenem stanju je, oprt na hčerkin roko, omahoval po sobi, s pogledi že zroč cilj, ki je stavljen vsemu, kar diha življenje. Ko sta prebrala to strašno ovadbo, je udarec mahoma tako ganil oba, da je gospod izpustil list iz rok in na vseh udih ohromel telebnil na tleh. Brača, ki sta bila navzoča, sta ga prestrašena dvignila s tal in sta poklicala zdravnika, ki ga je stalno lečil in bival v sosednjih sobanah. Ali ves trud, da bi ga zopet obudili v življenje, je bil zaman. Medtem, ko je gospa

Littegarda nezavestna ležala v okrilju svojih gospa, je on izdihnil dušo. Ko se je zopet ovestila, ni imela niti poslednje sladko-gorjube tolažbe, da bi mu bila dala vsaj besedo v obrambo svoje časti na pot v večnost. Nepopisen je bil strah obeh bratov zbog tega zlokobnega dogodka in njuna jeza spričo sramotnega dejanja, kakršnega dolže setro in ki se zdi le preverjetno in je povzročila dogodek. Le predobro sta namreč vedela, da ji je grof Jakob Rdečebradec vse dolgo poletje pri slednji priliki res dvoril. Več turnirjev in banketov je priredil samo njej na čast in jo že takrat pred vsemi drugimi gospami, kar jih je, vabil v družbo, odlikoval na prav spodtakljiv način. Spomnila sta se celo, kako je Littegarda uprav nekako okrog označenega Remigijevega dne pravila, je na nekem spredu izgubila taisti možev prstan, ki se je sedaj na prečuden način spet našel v rokah grofa Jakoba. Po vsem tem nista niti za hip dvomila o resničnosti pričevanja, kakor ga je izrekel grof pred sodiščem zoper njo. Medtem, ko je bilo med tarnanjem grajske služinčadi odnešeno očetovo truplo, je zaman objemala brata krog kolen in ju prosila, naj jo poslušata vsaj en trenotek. Ves plameč od zgražanja jo je Rudolf vprašal in se obrnil k njej, da li lahko navede zase pričo, ki bi dokazala ničnost teh obdolžitve. Ko pa je med drhtenjem in trepetanjem odvrnila, da se žal ne more sklicevati na nič drugega nego na nekaznovanost svojega življenja, češ da njene služabnice uprav to noč ni bilo v spalnici, ker je obiskala svoje roditelje, jo je Rudolf z nogobrenil od sebe. Potegnil je meč, ki je visel na steni, iz nožnice, besneč v spakedrani strasti in kliče hlapce in pse, pa ji je zaukazal, naj ta hip ostavi dom in grad. Ko kreda blede je Littegarda vstala. Tiho se je izogibala nje-

govni nasilnosti in prosila, naj ji pusti vsaj toliko časa, da ukrene vse potrebno na pot. Ali Rudolf ni odgovoril nič drugega, nego ves penast od srda: »Poberi se iz gradu!« Niti lastne žene ni poslušal, ko mu je s prošnjo za prizanesljivost in človečnost zastavila pot, ampak jo je z mečevim ročajem tako pahnil v kraj, da ji je začela teči kri. Zbog tega je uboga Littegarda bolj mrtva nego živa odšla iz sobe. Surovi množici na ogled se je opotekala po dvorišču proti grajskim vratom. Tam ji je dal Rudolf izročiti sveženj perila, ki mu je prideljal nekaj denarja, a grajska vrata je med preklinjanjem in psovanjem sam zaprl za njo.

Ta nenadni padeč z višine jasne in skoro aeskajlene sreče v globino nedoglednega in skoro brezupnega gorja je bil tako hud, da ga uboga ženska ni mogla prenesti. Ne da bi bila vedela, kam naj se obrne, se je oprijemala držaja in omahovala nazdol po skalnati poti, da si vsaj za nastopajočo noč preskrbi streho. Ali še predno je prišla do začetka vasi, ki je ležala raztresna po dolini, so ji pošle moči in se je sesedla. Rešena vsega pozemskega trpljenja, je morda dobro uro ležala tako. Ko se je predramila, je že trda tema ovila pokrajino, njo pa je obkrožalo več usmiljenih prebivalcev tistega kraja. Deček, ki se je bil igral na skalnatem pobočju, jo je namreč opazil in doma staršem povedal o tem čudnem in nenavadnem pojavu. Tem je bila Littegarda izkazala že marsikako dobroto. Ko so čuli, da je v tako brezupnem položaju, so bili skrajno zaprepaščeni in so se takoj odpravili na pot, da ji priskočijo na pomoč, v kolikor premorejo to po svojih močeh. Po prizadevanju teh ljudi si je prav kmalu opomogla.

(Nadaljevanje prihodnjšč.)

Kmetje, kmetске zadruge in kmetijske ustanove, ki boste rabili za pomladansko gnojeno Thomasovo žlindro, kalijevo sol, superfosfat, nitrofoskal, apneni dušik, čilski soliter in druga umetna gnojila, obrnite se zanesljivo za najnižje cene in solidno postrežbo na »Ekonom«, osrednja gospodarska zadruga, Ljubljana, Kolodvorska ul. 7.

Ponarejeni boni. V Zagrebu so prišli zopet na sled ponarejenim 20% kronskim bonom. Policija je brzo ugotovila, kdo je ponarejene bone razpečaval ter je storilce tudi takoj aretirala.

Zahteve Thurn-Taxisa odbite. Leta 1919 je postavilo naše ministrstvo trgovine celokupno veleposestvo kneza Thurn-Taxisa pod sekvester, ker je bil knez nemški državljani. Imenovano veleposestvo sestavljajo ogromne površine gozdov med Zagrebom in Siskom, kjer raste sama hrastovina in gozdovi, ki se raztezajo med Karlovcem in Reko, kjer raste jelka in bor. Ministrstvo prometa je tedaj izsekalo iz hrastovih gozdov 48 tisoč dreves za železniške pragove, ali 147.448 kubičnih metrov hrastovine. Ko je bil leta 1925 sekvester ukinjen, je zahteval zastopnik veleposestnika od prometnega ministrstva izplačilo vrednosti za posekane hraste. Ministrstvo je zahtevo odklonilo. Zastopnik veleposestva je na to vložil tožbo na prvostopno sodišče v Beogradu za izplačilo 40 milijonov dinarjev. Te dni je sodišče tožbo zavrnilo.

Visoka le'a pa mlado sree. V Djakovici se je oženil te dni mesar Ibrahim Gojan, ki jih ima za seboj nič manj kot 108 let. Brhki ženin je poročil 30-letno vdovo. Bil pa je tudi sam vdovec in je imel s prvo ženo deset otrok.

Zlata zrnca v Dravi. Zadnje čase so prišli medjimurski kmetje iz vasi Drnje nabirati ob bregovih in prodnih nasipih Drave zlata zrnca, ki se ponekod nahajajo v precej veliki množini. Dva taka zlatoiskalca sta nabrala za 3800 dinarjev dragocenih drobcev in jih prodala v Varaždinu. Ker je iskanje zlata po cel'em okraju zbudilo veliko zanimanje, je pričela tudi država preiskavati ondotne zemeljske plasti, od katerih izpira voda zlata zrnca, pa so z vrtnanjem ugotovili, da se nahaja največ zlata v globini šest do sedem metrov. Preiskave bodo nadaljevali, da ugotove, če se bi izplačalo industrijalno pridobivanje zlata.

Vse naročnike, ki še niso poravnali naročnine, pozivamo, da to čimprej store, sicer se jim bo pošiljatev lista ustavila.

Samomor delaveca v obupu. V Zagrebu je izvršil samomor delavec Franjo Kranjčević ob času najživahnjšega prometa na Jelačičevem trgu. Samomorilni kandidat je bil ubogi delavec, ki je nameraval odpotovati v Belgijo za kruhom. V Zagrebu je napravil zadnje svoje pare, tako da ni imel več denarja za potovanje. V obupu je stopil na najvišjo stopnico Jelačičevega spomenika, potegnil britev in si ž njo prerezal vrat, da je kri daleč na okrog brizgala in poškropila spomenik. Bil je na mestu mrtev. Žalostna slika današnje dobe.

Zagreb prodal tobačno tovarno. Zagrebško mestno zastopstvo je sklenilo prodati tobačno tovarno državnemu monopolu. Ministrstvo financ je tozadevni sklep odobrilo. Zagreb zahteva za tovarno sedem milijonov dolarjev.

Občinske volitve v Bolgariji. V nedeljo 16. t. m. so se vršile po vsej Bolgariji občinske volitve, pri katerih so dobile združene meščanske stranke, ki so danes na vladi, 565.000 glasov, dočim so zbrale zemljedeljska in druge opozicijske stranke 370.000 glasov. Posamezne stranke so dobile: Republikarska stranka 264.280 glasov, agrarci 179.541, splošna kmečka lista 41.111, narodni liberalci 43.232, demokrati 31.845, socialisti 11.331, komunisti 10.070, manjše koalirane stranke 72.772.

Municijško skladišče je zletelo v zrak pri Liosisu v Grčiji. Eksplozija je nastala pri nakladanju ročnih granat. Ubitih je bilo dvanajst vojakov in enajst težko ranjenih. Uničenih je bilo nad 200.000 ročnih granat.

Pameten testament. Na Finskem je umrl te dni industrijec in bogataš Justej Kisal, ki je vse svoje premoženje, nad 20 milijonov finskih mark, zapustil v svrhu borbe proti vojski in jetiki.

Vrnitev z južnega tečaja. Pred letom dni se je odpravil kapetan Byrd s posebno ladjo proti južnemu polu in se utaboril na pokrajinah večnega ledu. Od tod je delal svoje pohode na vse strani in odkril nova suha ozemlja, gorovja in zalive okrog južnega tečaja. Z aeroplanom je preletel parkrat tudi južni tečaj sam in se po težki nezgodi zopet vrnil na izhodišče v svoj tabor. Z Byrdom je odpotovalo tudi več ameriških učenjakov, ki so proučevali vse vrste prirodnih pojavov ter preiskali novo odkrito ozemlje krog južnega tečaja. Po enoletnem nevarnem in težkem delu in preiskovanju se je odpravila cela Byrdova skupina proti domu, noseč seboj množico raznih znanstvenih izsledkov, beležk in opazovanj s strokovnimi aparati. Byrdovi raziskovalci so bili cel čas svojega bivanja na južnem tečaju potom radia v zvezi s celim svetom.

Polovična vožnja za vse vlake razen SOE v času od 21. do 23. t. m. je z odlokom generalne direkcije državnih železnic odobrena za vse, ki se nameravajo udeležiti plesa Jadranske straže v narodnih nošah, ki se bo vršil dne 22. t. m. v Ljubljani v dvorani Uniona. Zunanji udeleženci se naprošajo, da si pravočasno preskrbe potrdilo za polovično vožnjo od Oblastnega odbora Jadranske straže, Ljubljana, banska palača.

Dražba kož divjadi se vrši dne 25. marca t. l. v prostorih Ljubljanskega velesejma. Kože se sprejemajo do 23. marca t. l.

Kmetovalci, podeželski trgovci in obrtniki!

Kadar naročate kakršnekoli vrste tiskovine za občinske urade, zadruge ali društva, se obrnite zanesljivo glede cen in solidne postrežbe na

TISKARNO »MERKUR«
LJUBLJANA, GREGORČIČEVA ULICA 23.

Tedenski koledar.

2. marca, nedelja: Simplificij.
3. marca, ponedeljek: Kunigunda.
4. marca, torek: P u s t.
5. marca, sreda: Pepelnica.
6. marca, četrtek: Friderik.
7. marca, petek: Tomaž.
8. marca, sobota: Janez od Boga.

Sejmi.

1. marca: Krka, Nova vas, Planina Štaj., Cirkovce, Konjice.
2. marca: Radohova vas, Preska, Unec, Vranjsko, Lemberg, Zg. Ponikva, Koprivnica, Oplotnica.
4. marca: Petrovče.
6. marca: Sv. Peter pod sv. gorami.
7. marca: Vel. Cirknik, Zalog.
8. marca: Pilštanj, Boštanj, Vel. Loka.

Valute.

Dati moramo za:

1 nemško marko	Din 13 55
1 švicarski frank	Din 10 94
1 avstrijski šiling	Din 8—
1 angleški funt	Din 276 40
1 ameriški dolar	Din 56 60
1 francoski frank	Din 2 22
1 češkoslovaško krono	Din 1 68
1 italijansko liro	Din 2 98

Gospodarstvo

Anton Globelnik, kmet:

Kako pridelamo najzgodnejši krompir na prostem.

Na pobudo v »Jutru« z dne 9. februarja 1930 si dovoljujem opisati, kako pridelujem zgodnji krompir kombinirano s siljenjem.

Za pridelovanje zgodnega krompirja so predvsem važne zgodne vrste srednje debelosti.

Za siljenje pripravim lesen pokrov od starega zaboja, katerega obijem v okvirju z 12—15 cm. visokimi deščicami. V tako pripravljeno posodo potem nasipljem drobnega komposta ter ga poravnam za 4—5 cm na debelo ter ga nekoliko potlačim. Na to se v krljle narezani krompir polaga po kompostu eden poleg drugega tako, da gledajo očesa kviško. Na 1 m² površine se porabi približno 250 kom. narezanega krompirja. Na vrh tako vložnega krompirja nasipljem zopet drobnega komposta ali pa oglene praške za 5 cm na debelo ter se zalije s toplo vodo. Tako pripravljene krompir se potem postavi v kak topel kraj, bodisi v kuhinjo, gorak hlev ali pa topel konjski gnoj. Kadar prične krompir kaliti in iz zemlje brsteti, se ga mora postaviti na svetlo, kjer postane lepe zelene barve in je bolj pritlikav, kar je pri tem zelo velike važnosti. Ako bi nanese, da smo krompir prerano izsilili do izrasti, tedaj ga denemo s posodo vred v kako solčno podstrešje in se tam na prostem rastlinje dalje aklimatizira. Če se je bati nočnega mraza, tedaj naj se rastline čez noč pokrijejo z žaklevino.

Ko se zemlja na prostem dovolj ogreje, tedaj pa gredo skrbno pripravimo in jo pognojimo. Ozeleneli krompir sadimo v izkopane jamice in če je le mogoče, da se veliko komposta drži prepreženih korenin. Krompir v jamicah se zasuše popolnoma tako, da se naredi z zemljo greben, ki sega 8—10 cm nad rastlinami. Ako je lepo in toplo vreme tedaj priide iz zemlje rastline svoje vršičke ter rastejo čvrsto naprej. Dalje se na prostem krompir enkrat okoplje in visoko osiplje.

Na tak način pridelani krompir pride za tri tedne poprej do uporabe in daje lepe gomolje. Ta način pridelovanja krompirja me je izučila svetovna vojna in se ga še tudi dandanes poslužujem.

»Zadružni Vestnik«. Zveza slovenskih zadrug v Ljubljani je pričela izdajati z letošnjim letom svoje lastno glasilo »Zadružni Vestnik«. Prejeli smo drugo številko tega lista, ki vsebuje sledeče članke in notice: 1. Bistvo zadrug. 2. Kako se vrši občni zbor zadrug? 3. Stanje jugoslovanskega zadružništva. 4. Zadruga, izogibajte se stroškov v prometu z Zvezo. 5. Vloge zadrug po obnem zboru. 6. Tiskovine za posojila PAB. 7. Naša zadružna književnost. 8. Iz novega šolskega zakona. 9. Podpore za izboljšanje zdravstvenih razmer na kmétih. 10. Posojila Privilegirane agrarne banke. 11. Zadružni teden na Čehoslovaškem. 12. Ljubljanski velesejem, razstavna zadruga z o. z. List je namenjen predvsem pri Zvezi včlanjenim zadrugam in njihovim funkcionarjem, na razpolago pa je tudi vsem, ki se zanimajo za zadružništvo. Izhaja enkrat na mesec in stane za celo leto Din 25—, za pol leta pa Din 12 50.

Podružnica Kmetijske družbe v Novem mestu sprejema priglasje za galico do dne 10. marca. Člani, ki na dobro galico reflektirajo, se naj sigurno do tega termina priglasijo pri g. Baniču v skladišču Podružnice (nasproti gostilni g. Košaka). Za vsak kilogram galice se položi dva dinarja are. Kakor je razvidno iz razglašja v »Kmetovalcu«, cena še ni končno veljavno določena, vendar je sigurno, da ne bo višja od lanskega leta. Priglasite se toraj vsi pravočasno do 10. marca t. l., ker poznejših ne bo mogoče vpoštevati.

Živinski sejem v Ljubljani (19. t. m.). Na ta živinski sejem je bilo prignanih 183 konj, 70 volov, 18 krav, 7 telet in 32 prašičkov; prodanih pa je bilo 45 konj, 34 volov, 10 krav, 6 telet in 25 prašičkov. Sejem je bil deloma zaradi slabega vremena bolj slabo obiskan. Cene so ostale povsem nespremenjene, le teleta so se podražila za 1 Din pri kilogramu. Za kg žive teže se je plačevalo: voli I. vrste 10 Din, II. vrste 9 Din, III. vrste 8 Din, krave debele 5-50—7 Din, krave klobasariče 3—4-50 Din, teleta 14—15 Din.

Mariborski trg, dne 15. februarja 1930. Na ta trg je pripeljalo 65 slaninarjev 294 zaklanih svinj in 6 telet, kmetje pa 8 s čebulo, krompirjem in zeljnatimi glavami in 2 s sadjem naloženih voz na trg, kateri je bil drugače prav dobro založen, pa tudi obiskan. Cene so ostale neizpremenjene. Perutnine in drugih domačih živali je bilo okoli 600 komadov, katere so se prodajale: piščanci po 15—30, kokoši 40—50, race in gosi 50—80, purani 70 do 150 Din za komad, domači zajci 12-50—35, kozlički 100 Din za komad. Krompir, zelenjava, druga živila, sadje, cvetlice. Cene: krompirju 1—1-75, solata 10—12, kislo zelje 4 kila repa 2, čebula 1-50—2-50, česen 10—12 Din za kilogram, karfijol 7—10, glavната solata 1—3, zeljate glave 1—3-50 Din za komad, maslo 40—60 Din za kg, jajca 1-50 do 2 Din za komad. Sadje: jabolka 5—10, hruške 8—14 Din za kg, oranže 1—2-50, limone 1 do 1-50 Din za komad. Cvetlice: italijanske in francoske 3—8 Din za komad, domače z lonci vred 20—70 Din za komad. Lončena in lesena roba, katere je bilo v veliki obilici na trgu, se je prodajala po obični ceni 1—100 Din za komad. — Brezove metle 1-75—5 Din za komad, koruzna slama 40 Din za vrečo. Seno in slama na mariborskem trgu. V sredo 12. t. m. so kmetje pripeljali 14 voz sena, 4 voze otave, 6 voz slame; v soboto 15. t. m. pa 21 voz sena, 5 voz otave in 5 voz slame na trg. Cene so bile senu 85—135, otavi 70—100, slami pa 65—75 Din za 100 kg.

Mariborski svinjski sejem 21. februarja t. l. Pripeljanih je bilo 76 svinj. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 7—9 tednov stari 250 do 350, 3 do 4 mesece stari 380—450, 5 do 7 mesecev stari 480—550, 8 do 10 mesecev stari 650—850, 1 leto stari 1000—1100 Din za komad, 1 kg žive teže 10—12-50, mrtve teže 17—18 Din. Prodanih je bilo 53 svinj.

Važni ukrepi Kmetijske družbe.

Kmetijska družba je v zadnji dobi izvedla več sklepov glavnega odbora v zaščito kmetijskih interesov, ki zaslužijo, da se o njih obvesti javnost. Tako je vložila prošnjo za carine prost uvoz plugov, kar je finančno ministrstvo po priporočilu kmetijskega ministra dovolilo in objavilo dotično odredbo v Službenih Novinah od 5. t. m. Carine prost uvoz plugov je dovoljen do 30. septembra t. l. — Ponovno je zahtevala od Generalne direkcije carin carine prost uvoz grašice za seme, ki jo pri nas pridelujejo za krmo živini. Tudi tej želji je bilo ugodeno z zadnjo odredbo finančnega ministra. — Zaprošila je za carine prost uvoz ali vsaj za znižanje za modro galico in žveplo, ker je to z ozirom na današnjo vinsko krizo nujno potrebno. Mini-

strski svet je že znižal uvozno carino na žveplo za polovico, glede galice se bo pa pozneje obravnavalo. — V svrhu pospeševanja sadjarstva je Kmetijska družba poslala železniškemu ministru prošnjo za zopetno dovoljenje brzovozne in brezplačne dopošiljatve sadnega drevja, kakor je bilo to že pred dve leti v veljavi.

Nadalje je družba zaprosila bansko upravo Dravske banovine, da ponovno uvede akeijo za pridelovanje travnega semena potom domačega kmetijstva, kakor jo je družba že pred štirima leti započela. Če bi naši kmetovalci pridelovali potrebno travno seme doma, bi si naša država lahko prihranila milijone, ki gredo danes za to seme v inozemstvo, razven tega pa bi tudi naše kmetijstvo našlo nov vir dohodkov. — V nekaterih krajih po deželi se je nova šolska odredba, ki predpisuje celodnevni šolski pouk, izkazala neprimerna za kmetijstvo. Zato je družba na podlagi sklepov glavnega odbora zaprosila bansko upravo, naj predvsem na dvorazrednicah po deželi, kjer se izkaže za to potreba, ostane stari način pouka v veljavi. S tem bi bila dana možnost, da se kmetijski otroci uporabljajo za varstvo mlade dece, nadalje za pašnjo živine in za manjša kmetijska dela, ki jih ti lahko opravljajo.

Ker se pri Zavarovalnici zoper nezgode ponavljajo slučajji, da kmet-posestnik, če ga doleti nezgoda pri stroju, ne dobi odškodnine četudi plačuje redno zavarovalnino, je Kmetijska družba ponovno zaprosila Zavarovalnico, naj spremeni tozadevna določila, ki ne odgovarjajo našim kmetijskim razmeram. — Oddelek za davke v finančnem ministru je 16. januarja t. l. izdal finančnim direktorijam navodila, v katerih tolmachi čl. 68 zakona o državni trošarini tako, da morajo posestniki vinograda od vina, ki ga prenesejo iz vinograda v svoje stanovanje, ki ne leži v občini, kjer imajo svoj vinograd, plačati državno oblastno trošarino, če tudi jim to vino služi za domačo uporabo. S tem nepravilnim tolmachenjem zakona bodo hudo udarjeni naši vinogradniki, ki imajo svoje vinograde večinoma v sosednjih ali pa v oddaljenih občinah. Zato je Kmetijska družba takoj, ko je izvedela za to novo navodilo, vložila odločen protest proti takemu tolmachenju zakona, ki žene naše vinogradništvo v še večjo krizo, nego se že danes nahaja.

Posebno važni sta dve resoluciji, ki ju je glavni odbor sprejel v svoji zadnji odborovi

seji. Prva se tiče revizije carinskega zakona. — V finančnem ministru se pripravljajo poseben odsek za revizijo carinskega zakona, ki se naj prilagodi današnjim spremenjenim gospodarskim razmeram v državi. V dosedanjem carinskem zakonu so bile carinske postavke tako določene, da so obremenjevale kmetijstvo, štitele pa industrijo. Vsled visokih uvoznih carin mora kmet drago plačevati vse kmetijske potrebščine za svoj obrat, medtem ko so cene pridelkom tako nizke, da ne krijejo niti pridelovalnih stroškov. To je tudi eden najglavnejših povodov za današnjo kmetijsko krizo, ki ogroža celotno gospodarsko stanje države. Kmetijska družba je ponovno zahtevala spremembo carinskih postavk, toda žal večinoma brezuspešno. Na svoji zadnji seji je odbor sklenil resolucijo, ki odločno zahteva od vseh merodajnih krogov, naj se pri reviziji carinske tarife vpoštevajo ponovno že izražene želje kmetijstva in dopusti carine prost uvoz vseh tistih kmetijskih potrebščin, ki jih naše kmetijstvo rabi za povečanje svojih pridelkov. Današnjo kmetijsko krizo je mogoče ozdraviti samo s tem, da se kmetu omogoči cenejša produkcija. Od tega je odvisna tudi konkurenčna zmožnost naše države na inozemskem trgu in obenem tudi aktivnost ali pasivnost državne trgovske bilance. Če si bo kmetijstvo pomagalo na noge in če bo kmet lahko izhajal s svojimi dohodki, tedaj bo zagotovljen tudi obstoj in razvoj domače industrije, obrti in trgovine. Kmetijski stan v naši državi ni samo glavni producent, ki dá državi največ dohodkov, ampak istočasno tudi največji konsument vseh industrijskih in obrtnih izdelkov. To je treba predvsem poudarjati in upoštevati pri reviziji carinske tarife.

Druga važna resolucija se tiče določil finančnega zakona, ki omejuje pravično obremenitev industrije na škodo kmetijstva v podeželskih občinah. V Dravski banovini imamo mnogo občin, v katerih je razvita industrija in obrt. Po prejšnjem finančnem zakonu so bile občine upravičene naložiti občinske doklade na industrijska podjetja in delniške družbe v jednaki višini kakor na zemljarino. Po določbah novega finančnega zakona pa smejo znašati te doklade na navedena podjetja največ do 25% davčnega predpisa, dočim se doklade na zemljarino poljubno lahko zvišajo. Posledica te določbe je, da plačujejo industrijska podjetja v občinske blagajne le malo doklad, nasprotno so pa kmetije obremenjene z visokimi bremenmi. Tako se godijo primeri, da plačuje bogato industrijsko podjetje komaj 25% doklade, revni pa do 300%, pa tudi še več na svojo zemljarino. Dejansko pa so v industrijskih krajih občinski izdatki določeni večinoma v namene industrije in njenega delavstva. Tako se morajo popravljati ceste, zidati šole, pokopališča itd., ker vse to uporablja industrija in njeni delavci. Potrebna je tudi marsikatera druga naprava, ki služi predvsem industrijskim namenom, brez katere bi kmetijstvo prav lahko izhajalo. Tako obremenjenje kmetijstva v korist industrije se mora odpraviti, zato je glavni odbor sklenil naprositi vsa merodajna oblastva, naj v bodočem finančnem zakonu to določilo vsekakor črtajo.

Laneno olje
Firnež
Emailne in ostale lake
Olinatne barve

in vse v stroko spadajoče blago kupite dobro, solidno in po zmernih cenah pri

MEDIĆ-ZANKL
D. Z. O. Z.
Tovarne olja, firneža, laka in barv
LJUBLJANA-MEDVODE
Podružn.: Maribor-Noví-Sač Lastnik: Franjo Medić

Kmetje!

Podpirajte trgovce, ki oglašajo v našem listu!

Kovači!

Najboljši trdi in mehki koks in kovaški premog

Vam nudi

Družba „LIRIJA“
Ljubljana, Dunajska c. 40

Telefon 2820

HAID & NEW šivalni stroji

so prvovrsten nemški izdelek.
Prodaja jih tudi na ugodne obroke

Centra

Trgovina šivalnih strojev
Ljubljana

Miklošičeva cesta št. 7/III.
Zastopnike sprejemamo povsod.

Ekonom

osrednja gospodar
ska zadruga v
Ljubljani

Kolodvorska ulica št. 7.

Ima v zalogi po najnižjih cenah delne pridelke, najfinejšo bananaško in domačo moko, koruzo, krmila, špec. blago in ostale v to stroko spadajoče predmete.

ZALOGA vseh vrst umetnih gnojil, modre galice ter najboljšega splitskega in trboveljskega portland cementa.

Po vseh krajih iščemo

moške in ženske, kjer imajo svoj poklic in bivališče. Dnevni zaslužek 250 dinarjev. Prijaviti se:

>TEHNA<, Ljubljana,
Mestni trg 25/I.

Znamka za odgovor.

Fabiani & Jurjovec

Ljubljana, Stritarjeva ulica 5

— Velika zaloga —
SUKNENEGA BLAGA
za moške in ženske obleke. Lepa izbira svilenih rut in šerp. Krojači in šivilje, pišite po vzorci!

Zastopnike

za kolesa in šivalne stroje sprejmemo v vsakem kraju pod ugodnimi pogoji

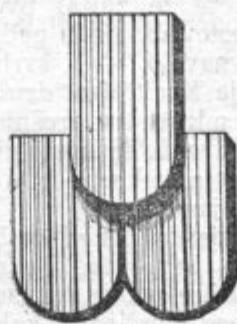
'CENTRA' Ljubljana
Miklošičeva cesta št. 7/III

Velika noč se bliža!

Vsi, ki ste potrebni **nove obleke**, pojdite v **Trebnje k IVAN A. GROŠEKU**. V njegovi trgovini boste postreženi z najboljšim blagom za obleke.

Novost! GOTOVE OBLEKE

po najnovjšem kroju v veliki izbiri. Cena in dobra kakovost blaga Vam bo dala povod, da postanete tudi Vi moj stalni odjemalec. **Stalno imam na zalogi** poleg raznega blaga tudi umetno gnojilo, cement, železo, strešno in zidno opeko, steklenice in drugo posodo, kisló vodo itd.

OPEKO IN STREŠNIKE

vseh vrst za zidavo hiš, iz znanih karlovskih opekarn

dobavlja franko vsaka poslaja po konkurenčnih cenah, **samo**

Ekonom generalno zastopstvo za Dravsko banovino
Ljubljana, Kolodvorska ul. 7

„Težakovo olje za živino“.

Nekaj izjav iz tega leta o «Težakovem olju za živino», iz katerih se vidi, kako velike važnosti in koristi je to olje za rejo živine. To olje se dobi samo pri tvrdki:

M. Težak

Zagreb,
Gunduličeva 13

1. Dne 28. januarja piše ekonom Ranko Vitomirovič, Vladimirci, Srbija:

Prosim Vas, da mi pošljete tri ročke «Težakovega olja» po povzetju, na čimer Vam se vnaprej zahvaljujem. Prišel sem do prepričanja, da je to olje izredno dober lek, ki zelo dobro deluje.»

2. Dne 31. januarja piše posestnik Josip Pori, Guštanj:

«Prosim Vas, da mi pošljete eno ročko «Težakovega olja». Hvala vnaprej. Olje je zelo dobro za pitanje in za zdravje živine.»

3. Dne 3. februarja piše posestnik Ivan Klenovšek, Zabukovje:

«Podpisani Vas prosim, da mi pošljete še eno ročko Vašega olja za živino. Eno ročko sem že potrošil z zelo dobrim uspehom.»

4. 3. februarja piše Fran Bartol, Sajovec:

Ker sem imel z oljem, ki sem ga naročil dne 5. januarja t. l., zelo dobre uspehe, naročam s tem drugo kanto «Težakovega olja».

Napreden gospodar je oni, kateri že v jeseni uporablja pri vsej setvi

MAVEC (gips)

posebno onega iz **Praunsperger-jevega** rova v **Samoboru**, ker je z analizo dokazano, da vseb je mnogo apna in zvepten-kislíne.

Milan Praunsperger
Samobor — Zagreb, Prilaz br. 6

Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu
KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

Račun pošl. hranilnice št. 14.257 registr. zadruga z neomejeno zavezo Brzjavi: „Kmetški dom“

Telefon 2847 v Ljubljani, Tavčarjeva (Sodna) ulica 1 Telefon 2847

Vloge na knjižice in tekoči račun obrestuje po 6% brez odpovedi, pri trimesečni odpovedi po 7 1/2%, brez odbitka davka na rente

Stanje vlog okroglo 30.000.000 dinarjev
Rezerve nad 500.000 dinarjev
Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog

Vločne knjižice drugih zavodov sprejema kot golovino brez prekinjenja obrestovanja. — POSOJILA daje proti poroštvu, na vknjižbo in proti zastavi premičnin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tek. računu pod najugodnejšimi pogoji

BLAGAJNISKÉ URÉ: Ob delavnikih od 8—12 1/2, in od 3—4 1/2, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12 1/2 ure.

Podružnici v Kamniku in v Mariboru